

6 КЛАС
Морфологія. Орфографія
Іменник як частина мови: загальне значення,
морфологічні ознаки, синтаксична роль
Варіант 1

У завданнях 1 – 14 потрібно вибрати одну правильну відповідь

1. Правильно названо самостійні частини мови в рядку

- А частка, займенник, дієслово, іменник
- Б вигук, числівник, дієприкметник, займенник
- В прислівник, сполучник, вигук, прийменник
- Г іменник, прикметник, займенник, дієслово

2. Іменники змінюються ...

- А за числами та відмінками
- Б за родами, числами, відмінками
- В за числами та родами
- Г за числами та відмінками

3. Іменниками є всі слова рядка

- А чистий, кімната, дочка, ремонт
- Б ремонтувати, думка, година, сонце
- В ранок, зоря, кішка, футбол
- Г зоряний, дорога, куш, перепілка

4. Правильно визначено рід іменників у рядку

- А береза (ж.р.), шимпанзе (с.р.), купе (с.р.), плакса (сп.р.)
- Б дівчисько (ж.р.), вовчик (ч.р.), видовисько (с.р.), Туапсе (с.р.)
- В листя (с.р.), плече (с.р.), інженер (ч.р.), задавака (сп.р.)
- Г нянька (ж.р.), вермішель (ж.р.), кіно (ж.р.), деталь (ж.р.)

5. Усі іменники збірні в рядку

- А Карпати, народ, птахи, кішка
- Б ліс, жінки, жіноцтво, квітки
- В група, селянство, загін, ножиці
- Г людство, вороння, гілля, студентство

6. Іменники спільного роду містяться в рядку

- А листоноша, лікар, продавець, базика
- Б нероба, дівча, зайченятко, дитя
- В суддя, собака, бідолаха, селянство
- Г лівша, вереда, рева, невдаха

7. НЕПРАВИЛЬНО визначено рід іменника в рядку

- А путь (ч.р.), хлоп'я (с.р.)
- Б шампунь (ч.р.), коліща (с.р.)
- В ступінь (ч.р.), біль (ч.р.)
- Г тюль (ч.р.), ім'я (с.р.)

8. Зайве за родовою ознакою слово є в рядку

- А собака, перепис, сон
- Б суддя, степінь, дріб

В путь, розкіш, тюль
Г теля, плем'я, листя

9. НЕПРАВИЛЬНО поєднано прикметники з іменниками в рядку

А отруйна цеце, маленький колібрі, кумедний собака
Б корисна боржомі, велика кольрабі, пахуча саямі
В нестерпна біль, алергічна нежить, велике кенгуру
Г картопляне пюре, рожеве безе, світове турне

10. Закінчення –ий має прикметник у рядку

А солодк... драже
Б велик... гризлі
В тролейбусн... депо
Г гарн... мадам

11. Правильно записано всі власні назви в рядку

А Верховна рада України, академік Вернадський, вулиця Тараскова
Б черкаські вулиці, День Незалежності України, Біблія
В Князь Данило Галицький, сузір'я Кассіопеї, журнал Малятко
Г Музей Кобзаря, Чернеча Гора, Жовті Води

12. У лапках треба писати всі власні назви в рядку

А завод Арсенал, станція Театральна
Б фільм Сутінки, вулиця Прикордонника Лазаренка
В поезія Дощ полив, письменниця Ліна Костенко
Г цукерки Ліщина, стародавнє Євангеліє

13. Помилку в узгодженні іменника допущено в рядку

А ЄС запровадив нові економічні санкції.
Б Я мрію побачити піщану Гобі.
В Гостинний Баку чекає туристів.
Г Сонячний Капрі – популярний курорт.

14. Правильним є твердження в рядку

А Іменники *Черкаси, хитрощі, дріжджі* – вживаються тільки в множині.
Б Іменники *коріння, людство, вороння* – мають форми однини і множини.
В Іменники *гілля, окуляри, листя* – вживаються тільки в множині.
Г Іменники *злива, колосся, студентство, молодь* – мають форми однини і множини.

У завданнях 15-18 потрібно встановити відповідність

15. Установіть відповідність між правилом уживання великої літери та прикладом.

Правило		Приклад	
1	усі слова пишуться з великої літери	А	(К,к)раїни (З,з)аходу
2	з великої літери пишеться перше слово	Б	(О,о)рганізація (О,о)б'єднаних (Н,н)ацій
3	з великої літери пишеться друге слово	В	(У,у)манський (З,з)аповідник
4	усі слова пишуться з малої літери	Г	(З,з)аслужений (Д,д)іяч (М,м)истецтв

		Д	(М,м)міністр (О,о)світи (У,у)країни
--	--	---	-------------------------------------

16. Установіть відповідність між відмінком іменника та прикладом.

<i>Відмінок, у якому стоять іменники</i>		<i>Приклади</i>	
1	в орудному відмінку однини	А	створювати пісні, записувати розповіді
2	у місцевому відмінку множини	Б	росте на узліссях, по славетних місцях
3	у давальному відмінку множини	В	дорогами війни, малювати фарбами
4	у знахідному відмінку множини	Г	хороша книга, цікава розповідь
		Д	пояснити учням, розповісти товаришам

17. Установіть відповідність між іменниками в родовій формі та реченнями.

<i>Іменник (родова форма)</i>		<i>Речення</i>	
1	іменник жіночого роду в орудному відмінку однини	А	Працею людина і сильна, і красива.
2	іменник чоловічого роду в орудному відмінку однини	Б	Місто міцно спало.
3	іменник середнього роду в називному відмінку однини	В	Хліба, змиті дощем, яскраво зеленіли.
4	іменник спільного роду в орудному відмінку однини	Г	Він вважав себе невдахою.
		Д	Ніколи раніше кияни не бачили подібних видовиськ.

18. Установіть відповідність між іменниками та прикладами.

<i>Іменники</i>		<i>Приклади</i>	
1	уживаються тільки в однині	А	загублене золото, давній Київ
2	уживаються тільки в множині	Б	бабусині окуляри, чарівні Карпати
3	уживаються в однині й множині	В	хороші поради, висока гора
4	збірні	Г	передова молодь, кмітлива дітвора
		Д	знаходиться у метро, смачні яблука

Уважно прочитайте тексти А та Б, виконайте завдання 19-21.

Текст А

Одного разу правитель Китаю побачив, як клює зернятка горобець, і вирішив винищити всіх горобців, щоб зерна дісталися людям. Тож китайці вийшли на вулиці, били в барабани й голосно кричали. Сердечка птахів не витримали. Загинуло багато горобців та інших дрібних птахів.

Наступного року люди й справді зібрали багатий урожай. Але вже через рік весь урожай з'їли комахи, у Китаї настав голод. Загинули мільйони людей. Довелося птахів завозити з інших країн, бо з'ясувалося, що шкоду від горобців видно одразу, а користь вони приносять непомітно.

Текст Б

Коли «цивілізована» людина почала освоювати планету, зникнення видів стало відбуватися занадто швидко. Якщо раніше вимирав один вид тварин на тисячу років, то зараз один вид зникає кожні 10 років!

Сумна доля найкрупніших тварин на Землі – китів. З 1904 по 1939 рік люди знищили більше 2 мільйонів китів – блакитних і сірих, кашалотів і горбачів... У 1985 році китів заборонили вбивати в усьому світі, але такі країни, як Японія, Ісландія та Норвегія, порушують усесвітню угоду і, як і раніше, знищують тварин.

19. Горобці (текст А) загинули, тому що

- А люди поводили себе галасливо
- Б птахи їли багато зерна
- В правитель вирішив, що вони шкідливі
- Г виявилося, що в них слабкі сердечка

20. У тексті Б людина названа «цивілізованою», оскільки вона

- А розвиненіша від інших видів та повністю підкорила природу
- Б повинна турбуватися про природу, але не робить цього
- В турбується про довкілля, хоч і є проблеми
- Г випередила в розвитку інші види

21. Для текстів А і Б спільним є все зазначене, ОКРІМ

- А головна думка
- Б стиль мовлення
- В порушені проблеми
- Г види тварин

Варіант 2

У завданнях 1 – 14 потрібно вибрати одну правильну відповідь

1. Правильно названо службові частини мови в рядку

- А вигук, дієслово, займенник, частка
- Б сполучник, прийменник, займенник, іменник
- В іменник, прислівник, числівник, дієслово
- Г прийменник, частка, сполучник

2. У реченні іменник може бути

- А будь-яким членом речення
- Б тільки присудком
- В підметом та додатком
- Г тільки підметом

3. Іменниками є слова в рядку

- А голос, приголосний, день, число
- Б квітень, гора, біль, робота
- В Крим, вгорі, річка, трава
- Г робити, думка, липа, степ

4. Рід іменників визначений правильно в рядку

- А таксі (ч.р.), листя (с.р.), пальто (с.р.), батько (ч.р.)
- Б знання (с.р.), кенгуру (ч.р.), Кіліманжаро (ж.р.), Алушка (с.р.)
- В вікно (с.р.), степ (ч.р.), задавака (ж.р.), ліс (ч.р.)
- Г інженер (ч.р.), сирота (сп.р.), путь (ж.р.), повидло (с.р.)

5. Усі іменники збірні в рядку

- А Карпати, джунглі, радість, коріння
- Б коні, прикрощі, Альпи, вечорниці
- В товариство, жіноцтво, каміння, дітвора

Г птаство, пахощі, вірність, кохання

6. Іменники спільного роду містяться в рядку

- А нікчема, заброда, непосида, соня
- Б інженер, школярство, чудо, лівша
- В білоручка, забіяка, суддя, тиша
- Г задавака, рева, курча, сонько

7. НЕПРАВИЛЬНО визначено рід іменника в рядку

- А шампунь (ч.р.), діло (с.р.)
- Б директор (сп.р.), біль (ч.р.)
- В степ (ч.р.), Сибір (ч.р.)
- Г кір (ч.р.), рукопис (ч.р.)

8. Зайве за родовою ознакою слово є в рядку

- А кухар, Дніпро, нежить
- Б перепис, дріб, лікар
- В туш (фарба), путь, міль
- Г бідолаха, собака, сирота

9. Закінчення –а має прикметник у рядку

- А сильн... шимпанзе
- Б смачн... какао
- В жирн... івасі
- Г хутрян... манто

10. НЕПРАВИЛЬНО поєднано прикметники з іменниками в рядку

- А дикий динго, повновода Конго, моє таксі
- Б лікувальний алое, швидке кенгуру, біла тюль
- В сильний нежить, чудовий шампунь, пахуче рагу
- Г стигле манго, небезпечний кір, цей професор

11. Правильно записано всі власні назви в рядку

- А конституція України, Великдень, Михайлівський собор
- Б київські школи, День Соборності України, День знань
- В Парк Перемоги, міський зоопарк, День учителя
- Г сузір'я Великий віз, Національна академія наук України

12. У лапках треба писати всі власні назви, ОКРІМ

- А тістечко Святкове, оповідання Пригоди кота Мурка
- Б мультфільм Три коти, цукерки Дюшес
- В кіт Мурчик, озеро Світязь
- Г станція Палац спорту, завод Поліграфкнига

13. Помилку в узгодженні іменника допущено в рядку

- А ООН нарешті ухвалив рішення.
- Б Японське Токіо – чудове місто.
- В Глибока Міссісіпі знаходиться в Північній Америці.
- Г Я буду навчатися в цьому вузі.

14. Правильне твердження є у рядку...

А Іменники *листки, квіти, коржик, світлиця* – мають форми однини і множини.

Б Іменники *дріжджі, пшоно, листя, гілля* – вживаються тільки у множині.

В Іменники *річки, заводи, ножиці, очі* – вживаються тільки у множині.

Г Іменники *золото, молодь, морозиво, журавлик* - вживаються тільки в однині.

У завданнях 15-18 потрібно встановити відповідність

15. Установіть відповідність між правилом уживання великої літери та прикладом.

<i>Правило</i>		<i>Приклад</i>	
1	усі слова пишуться з малої літери	А	(С,с)узір'я (В,в)великий (В,в)із
2	усі слова пишуться з великої літери	Б	(В,в)верховна (Р,р)ада (У,у)країни
3	перше слово пишеться з великої літери	В	(Ш,ш)евченківський (М,м)узей
4	друге слово пишеться з великої літери	Г	(Н,н)ароди (З,з)аходу
		Д	(А,а)вгієві (С,с)тайні

16. Установіть відповідність між відмінком іменника та прикладом.

<i>Відмінок, у якому стоять іменники</i>		<i>Приклади</i>	
1	у родовому відмінку однини	А	читати книги, співати пісні
2	в орудному відмінку множини	Б	тече байраками, дивиться очима
3	у знахідному відмінку множини	В	попросити хліба, немає мрії
4	у давальному відмінку однини	Г	посприяти молоді, високому подвигу
		Д	брудна дошка, мале хлоп'я

17. Установіть відповідність між іменниками в родовій формі та реченнями.

<i>Іменник (родова форма)</i>		<i>Речення</i>	
1	іменник жіночого роду в знахідному відмінку множини	А	А заброді так і не можуть нас перемогти.
2	іменник жіночого роду в знахідному відмінку однини	Б	Я вишила на рушничку луки і діброви.
3	іменник чоловічого роду в родовому відмінку однини	В	Землю прикрашає сонце, а людину - праця.
4	іменник спільного роду в називному відмінку множини	Г	Після дощук з'явилась - ніжнобарвно заіскрилась.
		Д	Подвиги козаків прославлені в піснях.

18. Установіть відповідність між іменниками та прикладами.

<i>Іменники</i>		<i>Приклади</i>	
1	збірні	А	колеса, книги, очі, квіти
2	уживаються тільки в однині	Б	двері, дріжджі, штани, Піреней
3	уживаються тільки в множині	В	почуття, тривога, Ольга, пшоно
4	уживаються і в однині, і в множині	Г	студентство, громадськість, гілля, птаство
		Д	журі, кіно, таксі, Борнео

Уважно прочитайте тексти А та Б, виконайте завдання 19-21.

Текст А

Австралію за її невеликі розміри часто називають островом-материком. Це найменший на земній кулі материк – його площа становить 7,7 км².

В Австралії та на Тасманії мешкають тварини-ендеміки – сумчасті, яких налічують близько 180 видів. Самиці цих дивовижних ссавців мають на животі спеціальну «кишеню», де живуть дитинчата, аж поки не подорослішають. Кенгуру – найвідоміша сумчаста тварина й символ Австралії.

Текст Б

Значна частина населення Австралії мешкає у великих прибережних містах. Одним із найбільших є Сідней, розташований у бухті на південно-східному узбережжі.

Сіднейський оперний театр – одна з найоригінальніших будівель у світі. Арки-мушлі на її даху збирали з бетонних панелей у формі трикутника. Усього в театрі близько тисячі приміщень.

19. Особливостями Австралії (текст А) є все зазначене, ОКРІМ

А тварини-ендеміки

Б площа порівняно з іншими материками

В аборигени, які там живуть

Г острівна територія

20. Текст Б є зразком

А художнього стилю

Б розмовного стилю

В наукового стилю

Г офіційно-ділового стилю

21. Об'єднує тексти А і Б те, що

А вони закликають відвідати Австралію

Б там порушено проблеми екології країни

В у них говориться про символи Австралії

Г у них ідеться про рослинний і тваринний світ країни

Морфологія. Орфографія.

Іменник як частина мови: загальне значення,
морфологічні ознаки, синтаксична роль

Тип завдання	Із вибором однієї правильної відповіді														На встановлення відповідності				Компетентніс не ТЗ		
№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Варіант 1	Г	А	В	В	Г	Г	А	В	В	Б	Б	А	В	А	1-Б 2-В	1-В 2-Б	1-А 2-В	1-А 2-Б	В	Б	Г

															3-А 4-Г	3-Д 4-А	3-Б 4-Г	3-В 4-Г			
Варіант 2	Г	А	Б	Г	В	Б	Б	Г	В	Б	Б	В	А	А	1-Д 2-Б 3-В 4-Г	1-В 2-Б 3-А 4-Г	1-Б 2-В 3-Г 4-А	1-Г 2-Д 3-Б 4-А	В	В	В